

Fahanka Xidhiidhka iyo Waxbarashada Caafimaadka ee dugsiga hoose ee ilmahaaga: tilmaamaha waalidka

Waxaanu doonaynaa in dhammaan caruuurtu ay ku korto caafimaad, badbaado, oo ay awoodaan inay maamulaan caqabadaha iyo fursadaha Ingiriiska ee casriga ah. Waa taas sababta, laba bilaabo Septeember 2020, dhammaan caruuurtu da'da dugsiga loogu dhigayo Xidhiidhka waxbarashada iyo Caafimaadka.

Maadooyinka waxaa loo nashqadeeyay in ay carruurta u diyaariso aqoonta xidhiidhka si ay u gaadhaan go'aan wax ku ool ah oo ku saabsan badqabkooda, caafimaadkooda iyo xidhiidhkooda sidoo kale diyaar u ahaanshaha nolosha qofka wayn uu guul ah. Caalamka dhammaan dadka dhalinyarada wuu ka duwan yahay muuqaalkii uu lagaa 20 sano kadib markii manhajkan waxa laga badalay - oo caqabadaahaahi waxay maclumaadka keenaya qarniga 21aad, markaa tani waxay la xidhiidhaa ilmahaaga.

Dugsiga ilmahaagu waxa uu u bixinaya casharada qaab waafaqsan da'da iyo koriinka munaasabka ah oo waxaa lagu xisaabtamayaa xasaasiyada baahiyaha iyo diinta arydooda.

Xidhiidhka waxbarashada

Xidhiidhka waxbarashada waxa uu meel dhigayaa sayska dhismaha loogu baahan yahay xidhiidh wanaagsan oo badbaado ah, oo ay ku jiraan qoyska, asxaabta iyo online ahaan (khadka).

Ilmahaaga waxaa la baraya waxaa xidhiidhku yahay, waxa asxaabtinimadu tahay, waxa qoysku ka dhigan yahay iyo cida ka caawin karta. Qaabka da'da ku haboon, dugsigaagu waxa uu ka hadli doonaa sida la iskula dhaqmayo naxariis, la isku tix galinayo oo la isku qadarinayo.

Dhamaadka dugsiga hoose, ardayda waxaa loo dhigay:

- qoysaska iyo dadka aniga u daryeela
- daryeelista asaxiibtinimada
- xidhiidhka qadarinta leh
- xidhiidhka khadka ah
- badbaado qab

Waxaad maclumaad dheeraad ah ka heleysaa adiga ka baadhaya '**relationships and health education (waxbarashada xidhiidhada iyo caafimadka)**' GOV.UK.

Waxbarashada Caafimadka

Waxbarashada Caafimadka waxaa loogu talo galay in ilmahaaga lasiyo maclumaadka uu ugu baahan yahay si uu go'aan wanaagsan u gaadho oo ku saabsan caafimaadiisa iyo badqabkiisa, in la aqoonsado mushkiladaha lafteeeda iyo waxyaabaha kale, si loo doonto taageero ilaa inta hore ee macquulka ah marka ay timaado.

Dhamaadka dugsiga hoose, ardayda waxaa loo dhigay:

- fayo-qabka dhimirka
- badbaadada iyo waxyeelada internetka
- caafimaadka jidhka iyo jimicsiga
- wax cunista caafimaadka qabta
- maclumaadka iyo khatarta ku duugan mukhaadaraadka, khamrada iyo tobaakada
- caafimaadka iyo kahortaga
- kaalmada caafimaadka ee kowaad ee aas aasiga ah
- isbeddelka jidhka dhowr iyo tobantirada ah

Waxaad maclumaad dheeraad ah ka heleysaa adiga ka baadhaya '**relationships and health education (waxbarashada xidhiidhada iyo caafimadka)**' GOV.UK.

Xuquuqdaada waalid ahaan

Casharka muhiimka ah ee ilmahaaga aad uga dhigayso xidhiidhka caafimaadka qaba, waa inaad naftaada ilaalisaa oo aad bad qabtaa, taas oo lagu maamuusayo oo lagu qiimaynayo manhajkan cusub. Wax ka dhigida dugsigan waxa ay xoojinaysaa oo ay dheeraad siinaysaa casharada aad ilmahaaga barayso inta uu korayo.

Dugsiga ilmahaaga waxaa looga baahan yahay inuu kaala tashado marka uu diyaarinayo ee uu dib u cusboonaysiin ku samaynayo xeerinka Xidhiidhka waxbarashada. Xeererkan waa in lagu baahiyaa online ahaan oo ay cid walbaaba heli kartaa iyada oo bilaash ah.

Waxaad ka dhiibban kartaa fikirkaaga, oo taasina waxay ka caawinaysaa dugsiga ilmahaaga inuu go'aansado sida iyo goorta uu ka hadli doono maclumaadkan tilmaamaha. Waxay ka caawin kartaa inay go'aamiyaan haddii ay dhigayaan maclumaad dheeraad ah oo aan waajib ahayn. Dugsiyadu waxaa looga baahan yahay inay xaqijiiyaan in waxay dhigayaan ay da'da munaasab ku tahay iyo diinta darddaya.

Dugsiyada qaar waxay bilaabi doonaan dhigista laba bilaabo Sebteember 2019 - haddii aad doonayso inaad maclumaad dheeraad ah ka ogaato, waxaad kala hadashaa dugsiga ilmahaaga wixii ku saabsan waxa u qorshaysan inay dhigaan.

Xuquuqda inaad kala baxdo ilmahaaga

Kalama bixi kartid ilmahaaga Xidhiidhka waxbarashada maadaama ay muhiim u tahay dhammaan caruurtu inay helaan maclumaadkan, oo ay bartaan mawduucyada lagaga hadlayo sida asxaabitnimada iyo sida uu badbaado u qabayo.

Dugsigaaga hoose ee ilmahaagu waxa uu dooran karaa inuu dhigo Waxbarashada Galmada. Haddii aad doonayso inaad wax badan ka ogaato tan, waxaanu kugula talinaynaa in aad kala hadasho dugsiga waxa loo dhigi doono iyo goorta. Haddii aanad doonaynin in qaybo ama dhammaan casharada Waxbarashada Galmada inaanu ka qayb gelin, waxaad dalban kartaa in laga saaro. Dugsiga hoose, heedh maastarka macalinka ah waa in uu dalabkaas fuliyaa.

Manhajka sayniska ee dhammaan dugsiyada waa in lagu hayaa oo ay ku jiraan hormarka bilaa aadanka, oo ay ku jiraan taranka, kaas oo aan xuquuq loo lahayn in laga saaro.

